

مسئله اول آزادگان جهان

قال شهید
حجت الاسلام والمسلمین حسین ابراهیمی

داستان فلسطین داستان عجیبی است؛ قصه اشغال و مبارزه؛ قصه‌ای که چند نسل در سرزمین مقدس فلسطین و قبله اول مسلمان، با آن زندگی کرده‌اند؛ داستانی که با همه ویژگی‌ها و جوانب مختلفش، یک داستان آخرازمانی است. چه رژیم غاصب صهیونیستی و چه مسلمانان در ماجرای فلسطین، رگه‌هایی از اتفاقات آخرازمانی را می‌بینند و هرکدام از زاویه‌ای به آن اقبال دارند.

انگار سالیان سال با قضیه فلسطین، به مسلمانان دارد یادآوری می‌شود که مبارزه و جهاد هیچ‌گاه متوقف نمی‌شود و همیشه باید دشمن درجه‌یک خودشان را در این ماجرا ببینند؛ مسئله‌ای که بارها بیان شده است که با وجود تمام مسائل و اتفاقات، مسئله اول جهان اسلام بوده است و خواهد بود. با وجود دغدغه‌های دینی به خاطر حمایت از مسلمانان فلسطین و دشمنی با اسرائیلی‌ها، جمهوری اسلامی برترین منطق را درمورد حل ماجرای فلسطین ارائه داده است که رهبر معظم

انقلاب در این باره فرمودند: «محواسرائیل یعنی مردم فلسطین که صاحبان واقعی آن سرزمین‌اند - چه مسلمانان، چه مسیحی‌شان، چه یهودی‌شان - خود، صاحبان اصلی دولت خودشان را انتخاب نکنند، بیگانه‌ها و اراذل و اوباشی مثل نتانیاهو و مانند این‌ها را که واقعا اراذل‌اند، از بین خودشان بیرون کنند.» ۱۳۹۸/۰۸/۲۴ بارها بیان شده است مردمی که صاحبان و ساکنان واقعی این سرزمین هستند، باید خودشان سرنوشت کشورشان را تعیین کنند و زورگوها و غاصبان باید از این سرزمین بیرون رانده شوند.

برخی هم که متوجه مسئله نیستند، از سالیان گذشته تابه‌حال همیشه روش گفت‌وگو و دیپلماسی را برای حل این مسئله پیشنهاد کرده‌اند که در طول سالیان هیچ‌گاه پاسخ نداده و موجب پایان دهی به اتفاقات بد در این سرزمین نشده است. رهبر معظم انقلاب می‌فرماید: «اسرائیل ثابت کرده است که جز زبان زور، چیز دیگری نمی‌فهمد. با او جز با زبان قدرت یک ملت و قدرت یک امت اسلامی در سراسر عالم، نمی‌شود حرف زد.» ۱۳۷۰/۰۷/۲۷ اما اکنون بعد از عملیات طوفان الاقصی، ماجرای فلسطین وارد مرحله حساس و جدیدی شده است؛ هم از نظر شدت ظلمی که دارد به مردم مظلوم و بی‌پناه فلسطین می‌شود و هم از این نظر که دنیا امروز متوجه این ظلم شده است و در کشورهای مختلف آمریکایی و اروپایی، تظاهرات مختلف و تجمعات فراوان و جالب توجهی علیه ظلم اسرائیل تشکیل شده است و امروز غره که آخرین سنگر مقاومت فلسطین است، نه تنها مسئله اول دنیای اسلام است که تبدیل به مسئله اول مردم آزاده جهان شده است و می‌بینیم که جنایت بی‌سابقه و غمبار رنج، این روزها حتی ساکنان فلسطین را به فریاد واداشته است.

یکی از فلسطینی‌های ظلم دیده‌ای که هیچ‌گاه امید خود را از دست نداده‌اند، این روزها در شبکه‌های اجتماعی نوشته بود: «من از شهادت آیت‌ا... رئیس ریاحنت و اندوهگین هستم اما به این دلیل که او نیست تا نابودی اسرائیل را ببیند». رهبر معظم انقلاب، جملات نویدبخش زیادی درباره فلسطین دارند که در یکی از این جملات می‌فرمایند: «ما یقین داریم با ادامه مبارزات مردم مسلمان فلسطین و حمایت جهان اسلام، فلسطین به فضل الهی آزاد می‌شود و بیت‌المقدس و مسجد الاقصی و سایر نقاط آن سرزمین اسلامی به آغوش جهان اسلام بازمی‌گردد؛ ان شاء...» ۱۳۸۰/۰۲/۰۴ از خداوند بزرگ می‌خواهیم که توفیق عمل به وظیفه را در این شرایط حساس دنیای اسلام به همه ما عنایت کند و دیدن پیروزی فلسطین و نابودی رژیم غاصب را روزی مان کند. ان شاء...!

پرس
و بدن

آیا هدایا و مهریه، ما را واجب‌الحج می‌کند؟

در این ستون به پرسش‌های شما درباره حکم مسائل مختلف از نظر شرعی پاسخ خواهیم داد. شما مخاطبان گرامی می‌توانید پرسش‌های خود را به شماره پیامک ۳۰۰۰۷۲۸۹ با ما در میان بگذارید.

● **سؤال:** آیا با هدایایی که همسر یا دیگران در اختیار زنان قرار می‌دهند، حج بر آنان واجب می‌شود؟
● **پاسخ اجمالی:** با توجه به اینکه بعد از بخشش آن اموال به شما و پذیرفتن شما، آن مال به ملکیت شما درآمده است و جزو اموال شما محسوب می‌شود و فرض هم این است که شما با این اموال مستطیع شده‌اید، از این‌رو در صورت دارا بودن سایر شرایط استطاعت، حج بر شما واجب است و در این مورد، فرقی بین اینکه هدیه بدهنده همسر انسان باشد یا دیگران و هدیه‌گیرنده زن باشد یا غیرزن، نیست. بلکه در صورتی که هدایایی که به زن می‌دهند، زیور و جزو زینت آلات مخصوص زنان است و در شأن او باشد، حج بر او واجب نمی‌شود. مراجع تقلید می‌فرمایند: اگر مالی را که برای حج کفایت می‌کند، به او ببخشند برای اینکه حج به جا آورد، باید قبول کند و حج به جا آورد و همچنین اگر واهب بگوید مخیری بین اینکه حج به جا آوری یا نه ولی اگر اسم حج را بیاورد و فقط مال را به او ببخشند، قبول واجب نیست. (مناسک حج) (لإمام‌الخمینی)، ص ۳۳، ۳۴.

● **سؤال:** زنی که به واسطه مهریه‌اش، از نظر مالی واجب‌الحج است ولی در حال حاضر امکان ثبت نام و تشریف برایش مهیا نیست، آیا می‌تواند به عنوان نایب از طرف فردی که از دنیا رفته است، حج به جای آورد؟
● **پاسخ اجمالی:**

۱. زنی که مهریه‌اش برای مخارج حج کافی است و آن را از شوهر خود طلبکار است، اگر شوهرش قدرت بر ادای آن ندارد، زن حق مطالبه ندارد و مستطیع نیست و اگر قدرت دارد و مطالبه آن برای زن مفید است، ندارد. با فرض اینکه شوهر، نفقه و مخارج زندگی زن را می‌دهد، لازم است زن مهریه را مطالبه کند و به حج برود و چنانچه برای او مفید است (مثل اینکه ممکن است به نزاع و طلاق منجر شود) مستطیع نیست.

۲. فردی که برای رفتن به حج مستطیع است، نمی‌تواند نایب شخص دیگر شود، اما درباره فردی که استطاعت مالی دارد ولی امکان ثبت نام و تشریف برایش مهیا نیست، مراجع تقلید می‌گویند: «اگر غیر از باز بودن راه برای شخص [استطاعت طریقی]، دیگر شرایط استطاعت موجود باشد، اجیر و نایب شدن برای دیگری، مانعی ندارد.»

● **سؤال:** آیا این مطلب صحیح است که وقتی زن و شوهر به حج می‌روند، به یکدیگر نامحرم می‌شوند؟ لطفاً توضیح دهید.
● **پاسخ اجمالی:** زن و شوهر در ایام حج و حتی در حال احرام با همدیگر نامحرم نیستند، بلکه آن‌ها در حال احرام نمی‌توانند روابط زناشویی داشته باشند و از همدیگر لذت ببرند. توضیح اینکه در مناسک حج، محرمانی بیان شده است. این محرمان (غیر از شکار حیوانات وحشی و کندن گیاه و درخت که مربوط به خود مکه و حرم است) ربطی به حضور در مکه ندارد، بلکه به محرم حرام است (چه داخل مکه باشد یا نباشد)، یعنی شخص محرم باید از آن‌ها پرهیز کند. از جمله محرمانی که بر شخص محرم حرام است، آن است که زن و مرد نمی‌توانند روابط زناشویی انجام دهند و حتی نگاه به شهوت، بلکه هر تحول و لذت و تمتعی بردن از همدیگر حرام است و این عمل، موجب کفاره است و کفاره آن هم بنا بر احتیاط واجب یک شتر است. این حرمت تا زمانی که انسان، طواف نسا و نمازش را به جای نیاورد است. ادامه دارد و بعد از انجام این دو است که زن و مرد بر همدیگر حلال می‌شوند.

شهر
SHAHARNEWS.IR
شماره ۲۱
تاریخ انتشار: ۱۳۹۳

۱۴

بنا به گفته قرآن، رسول خدا(ص) کامل‌ترین الگو و شاخص‌ترین متر و معیار است

پا جای پای پیامبرت بگذار!

حمیده ذاکری^۱ هرکدام از ما در نقش‌های متعددی که در زندگی داریم، خودمان را با متر و معیاری می‌سنجیم و با الگویی هماهنگ می‌کنیم؛ الگویی که به ما می‌گوید چگونه رفتار و عمل کنیم؛ الگویی که مانند یک دفترچه راهنما پیش روی ماست و قدم به قدم ما را در مسیر درست پیش می‌برد. این همان روشی است که پروردگار نیز برای ارائه بهتر نقش بندگی برای ما در پیش گرفته است؛ نقشی که مهم‌ترین و اصلی‌ترین و شاه‌نقش ما در صحنه نمایش هستی است و باید تاجایی که در توانمان است، به بهترین شکل در آن ظاهر شویم. بنا به گفته قرآن کریم، کامل‌ترین الگو و شاخص‌ترین متر و معیار برای ایفای این نقش، رسول خدا(ص) است. آیه تأثیری (احزاب: ۲۱)، این آیه پیامبر(ص) را الگو و اسوه نیکو معرفی کرده است و از مسلمانان می‌خواهد از پیروی کنند و به روش او تأسی جویند.

پشت سر پیامبر(ص) قدم بردار!

آیت‌ا... مکارم شیرازی در کتاب تفسیر نمونه معتقد است پیامبر اکرم(ص) در روحيات عالی، استقامت و شکیبایی، هوشیاری، درایت، اخلاص، توجه به خدا و زانو نزدن در برابر سختی‌ها و مشکلات، بهترین الگو و سرمشق برای همه مسلمانان است. همچنین حجت‌الاسلام والمسلمین محسن قرائتی در کتاب «تفسیر نور»، پیام‌هایی را از این آیه برداشت کرده است؛ از جمله آنکه معرفی الگو یکی از شیوه‌های تربیت است و معرفی الگوی خوب می‌تواند سبب هدایت مردم شود و از دنبال کردن الگوهای بدلی جلوگیری کند. امام علی^ع پیامبر خدا را الگویی شایسته معرفی می‌کند و در این باره می‌فرماید: «روش پیامبر خدا برای الگو بودن تو، پسند است و پیامبر(ص) در نکوهش دنیا و کاستی‌های آن و رسوایی‌ها و بدی‌های فراوان آن راهنمای توست. پس به پیامبر پاک و پاکیزه، جنگ ببند از که راه‌ورسم او الگویی برای همه الگوخواهان و مایه بزرگی است برای فردی که خواهان بزرگواری باشد و دوست‌ترین بنده نزد خدا فردی است که از پیامبرش پیروی کند و گام بر جای پای او نهد» (نهج البلاغه، خطبه ۱۶).

الگویی برای همه زمان‌ها و مکان‌ها

آیه ۲۱ سوره احزاب همان‌طور که از نامش می‌توان حدس زد، در جنگ احزاب نازل شده است. به گفته مفسران، خداوند در این آیه پیامبر را الگوی همیشگی بشر معرفی می‌کند و این فرمان تنها برای این جنگ نیست، بلکه تمام زمان‌ها و مکان‌ها را شامل می‌شود و به همین دلیل است که امروز هم ما ایشان را الگوی خود در رفتار و اعمالمان قرار می‌دهیم. این معرفی ازسویی مانند چراغ راهنمای ماست و ازسوی دیگر این وظیفه را برای ما معین کرده است که گفتار و سنت پیامبر(ص) را در زندگی‌مان مدنظر قرار دهیم. خداوند در این آیه، پیامبر(ص) را بهترین سرمشق برای کسانی معرفی می‌کند که به رحمت خداوند و روز قیامت ایمان داشته باشند و به ثواب دنیوی و اخروی که ثمره عمل صالح است، امیدوار باشند، کسانی که دائم یاد خدا را به زبان می‌آورند و در هر شرایطی، چه در سختی و چه در راحتی، از یاد خداوند غافل نیستند و امید را با اطاعت‌های بسیار همراه می‌کنند؛ هرچند برخی‌ها منظور از ذکر کثیر را نمازهای پنج‌گانه دانسته‌اند، بنابراین با توجه به ادامه آیه، می‌توان گفت مفسران، ایمان به مبدأ و معاد و ذکر دائم خداوند را لازمه تأسی و پیروی از پیامبر(ص) دانسته‌اند.

بالاترین درجه اخلاق از آن او بود

آیه ۴ سوره قلم اخلاق پیامبر(ص) را عظیم توصیف می‌کند. مفسران دین اسلام، عالی‌ترین اخلاق انسانی، صبر، حلم، سخاوت و مدارا را از مصادیق خلق عظیم دانسته‌اند. عده‌ای گفته‌اند خلق عظیم، نشان از عظمت روح پیامبر(ص) دارد. علامه طباطبایی و مرتضی مطهری این آیه را ناظر بر اخلاق اجتماعی پیامبر می‌دانند. شاید شنیده باشید که پیامبر اکرم(ص) در جامعه خود حتی پیش از مبعوث شدن، بسیار مورد احترام بود و همین احترام را به شکل متقابل در رفتار اجتماعی‌اش مد نظر قرار می‌داد. در توصیف رفتار پیامبر(ص) آمده است که حضرت در برخورد با همه مردم، طوری رفتار می‌کرد که شخصیت و احترام افراد رعایت شود. یحیی بن یعمر روایت کرده است: «وقتی جریر به خانه پیامبر که مملو از جمعیت بود، وارد شد و به دلیل بر روی لباس پیامبر بنشیند، آن را گرفت و به صورت و قلب خودش کشید» (اصبهانی، ۱۹۹۸، ج یک، ص ۸۷). همچنین سلمان فارسی نقل می‌کند: «روزی بر پیامبر(ص) وارد شدم، درحالی‌که بر متکایی تکیه زده بود. وقتی نشستم، آن حضرت متکایش را به من داد و فرمود: «ای سلمان! هیچ مسلمانی نیست که بر برادر مسلمانش وارد شود و برای احترام متکایی برایش بیاورد، جز اینکه خدا از گناهانش می‌گذرد» (همان، ص ۲۰).

مهربانی، مهم‌ترین توصیه رسول خدا(ص)

موضوع دیگری که در حوزه رفتار پیامبر(ص) مورد توجه قرار گرفته است، مهربانی و حس خلق ایشان است. قرآن درباره گشاده‌رویی پیامبر اکرم(ص) می‌فرماید: «به خاطر رحمت الهی بود که برای مردم نرم شدی و اگر تندخو و سخت دل بودی، از دور تو پراکنده می‌شدند» (آل عمران، ۱۵۹). همچنین خداوند در آیه ۱۲۸ سوره توبه، مهربانی پیامبر اکرم(ص) را در برابر مؤمنان، این‌طور توصیف می‌کند: «همانا رسولی از جنس شما برای (هدایت) شما آمد که فقر و پریشانی و جهل و فلاکت شما بر او سخت می‌آید و بر (آسایش و نجات) شما بسیار حریص و به مؤمنان رؤوف و مهربان است». هرچند حس خلق از سفارش‌های مکرر رسول خداست، رفتار خوب و اخلاق خوش با خانواده، سفارش ویژه رسول خدا(ص) است و ایشان خوش‌خلقی با خانواده را یکی از شاخص‌های افراد نیک برشمرده‌اند. آن حضرت در روایتی فرمودند: «بهترین مردم از نظر ایمان، فردی است که دارای نیکوترین اخلاق باشد و لطیف‌ترین رفتار را با خانواده‌اش داشته باشد و من لطیف‌ترین شمانسبت به خانواده‌ام هستم» (مجلسی، ۱۴۳۳، ج ۶۸، ص ۳۸۷). در روایت دیگری، به نقل از یکی از همسران آن حضرت آمده است: «فردی خوش‌خلق تر از پیامبر(ص) نبود. هیچ فردی از اصحاب و خانواده‌اش او را صدا نمی‌کرد، مگر اینکه آن حضرت در پاسخ او لبیک می‌گفت» (اصبهانی، ۱۹۹۸، ج یک، ص ۱۳۷). درباره سیره آن حضرت در برابر خانواده آمده است: «هنگامی که پیامبر(ص) با خانواده‌اش بود، شوخ‌ترین افراد به‌شمار می‌آمد» (مناوی، ۱۴۰۵، ج ۵، ص ۱۸۰).

روح عمل پیامبر را الگو قرار دهیم

امام علی^ع بعد از این سفارش، اوصافی را از پیامبر(ص) برای پیروی ذکر می‌کند؛ مثلاً بیان می‌کند که «بر خاک می‌نشست. مانند بردگان متواضعانه می‌نشست. گاهی سوار الاغ برهنه می‌شد. کفش و لباسش را به دست خودش وصله می‌کرد». حالا اگر بخواهیم به پیغمبر تأسی کنیم، چه‌کار باید بکنیم؟ آیا باید در خانه‌مان بنشینیم، تکه پارچه کهنه‌ای برداریم و با دست خودمان به لباسمان بدوزیم؟ این جور باید تأسی کرد؟ آیت‌ا... مصباح در سخنانی که در دفتر رهبر معظم انقلاب بیان کرده است، در این باره توضیح می‌دهد: منظور از تأسی این نیست که شکل کار را تقلید کنیم؛ باید روح کار را تقلید کرد. مانند زهد، بی‌اعتنایی به دنیا، ساده زیستن و بی‌تکلف بودن. اگر آدم برای خودش شائی قائل بود که حتماً باید سوار بنز شود، این تکلف است. امروز جای الاغ، اتومبیل است. اگر کسی بخواهد به پیغمبر تأسی کند، باید در نوع اتومبیلش مقید نباشد. اگر من را می‌خواهند ببرند یک جایی سخنرانی کنم و حتماً باید بنز بیاورند تا سوار شوم، این‌ها تکلف است. سنت پیغمبر این است که وسیله‌ای باشد تا آدم را به مقصد برساند، حالا هر چه می‌خواهد، باشد. به این نکته باید توجه کرد که خارج از متعارف بودن، نسبی است. اگر چیزی از حد متعارف جامعه بالاتر باشد، مذموم است. (۲۲ ماه مبارک رمضان ۱۴۲۷).